

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošlj., na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upraviništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviništkega telefona štev. 188.

Socialni demokratje —
„proč od Rima.“

„Vera je zasebna stvar“ stoji črno na belem v raznih načrtih soc. dem. stranke. Pesek v oči za kratkovidne kaline v krajih in delovršbah, kjer prično soc. demokratski zaslepljeni priganjači nagovarjati delavce, da naj pristopijo v soc. dem. organizacijo, ki ima namen polniti nikdar zadosti polne malhe velikih in malih soc. dem. voditeljev. Da so veliki voditelji večinoma judje, je za nas postranska stvar. Nikakor pa nam ni postranska stvar, če prično soc. dem. voditelji nagovarjati delavce, naj odpadejo od katoličanstva. In to se godi!

Tudi pri nas ni dolgo še, da sta odpadla od katoličanstva in postala brezverca dva soc. dem. voditelja: oba Kristana, tako bivši tržaški Etbin in pa ljubljeneč idrijskih rdečkarjev. S svojim zgledom sta hotela vplivati na sodruge. Da se med slovenskimi soc. demokrati bolj zabavlja proti katoličanstvu, kakor pa dela za izboljšanje delavstvu, je tudi znana stvar. Veliko zabavljanja proti cerkvi in „farjem“, a malo smisla za delavstvo, to jih označuje. To je žalostna, a istinita slika tudi jugoslovanske soc. demokracije! Soc. dem. voditelji na Dunaju so pričeli javno pozivljati sodruge, naj odpadejo od katoličanstva. Zlasti sta k temu hujkala Schuhmeier in Pernstorffer. Uspeh ni izostal. Od 15. dec. 1904 do 15. febr. letos je odpadlo na Dunaju 4443 oseb od katoličanstva. K protestantom jih je pristopilo 1235, k „starkatoličanom“ 2653 in 555 oseb je postalo brezverskih — „konfessionslos“. Malone vsi odpadniki so socialni demokrati!

Dejstva dokazujejo, da socialni demokrati pri nas „katoličanstvo“ ni več zasebna stvar, marveč sovražnik, ki ga pobija z vso močjo.

Soc. demokracija nam ni več stranka, kateri nasprotujemo, ker se ne strinjamo z njo iz taktično organizatoričnih razlogov, marveč za nas je to stranka, ki ji moremo preprediti vse njene naklepe, da ne iztrga slovenskemu delavstvu katoličanstva iz src, kakor poizkuša pri dunajskem delavstvu. Pozor povsod na soc. demokratske spletke, da ne bo treba gasiti, ko bo plamtel po raznih slovenskih krajih rdeči plamen, vžgan od soc. demokratskih spletkarjev.

Rusko-japonska vojska.

Boji se nadaljujejo.

Sahetun, 2. marca. V centru in na desnem krilu je bilo preteklo noč vse mirno, medtem ko je na levem krilu divjal trdovraten boj. Vzhodni oddelek v Kudjanzu je odbil silovite naskoke Japoncev ter obdržal svojo postojanko, ker mu je prišla na pomoč kolona, ki je sovražnika napadla od zahoda. Ko pa je ta kolona zasledila dve soteski, so pričeli Japonci nanjo silovito pritiskati ter je imela mnogo izgub. Ruska prednja četa je bila v bližini Bubence trikrat napadena od sovražnika, a je napade odbila. Dalje proti zahodu so Japonci napadli ob treh ponoči prelaz Gutulin. Naši ljudje so odbili nekaj napadov. Okrog devetih dopoldne je boj nehal. Ruska prednja četa se je umaknila iz svojih dveh predutrb na zadaj ležeče, bolj utrjene utrbe. Okrog šestih zjutraj so napadli Japonci Nanšanpu, a so bili odbiti. Od danes zjutraj obstreljavajo Japonci vso oko-

lico okrog Putilovega griča. Na desnem ruskem krilu je živahno topniško streljanje.

Kuropatkinovo poročilo.

Peterburg, 2. marca. General Kuropatkin poroča carju i. t. mes.: Po došlih poročilih je sovražnik srdito napadel prednjo četo našega oddelka pri vasi Ubenu-puza. Po hudem trikratnem bajonetnem napadu se je sovražniku posrečilo, zasesti srednje višine, nakar se je moral naš oddelek umakniti.

Steselj pri carju.

Peterburg, 2. marca. Generala Steslja je danes popoldne sprejel car v Carskem selu v avdijenci.

Hunhuži.

Pariz, 2. marca. Tukajšnji listi poročajo iz Peterburga, da so Hunhuži pod japonskim vodstvom razdrli pri Tjenlinu most, dolg 1200 metrov.

Hullska komisija

Admiral Spaulsen je izrazil napram nekemu poročevalcu sledeče: „V začetku so si bila mnenja tako nasprotna, da res nismo vedeli, kako se bo doseglo zedinjenje. Slednjič smo vendar prišli do zaključka, ki je imel, akoravno je bil marsikdo razočaran, vendar ta uspeh, da nobena obeh držav ni bila nezadovoljna.“

Pariz, 28. marca. Admiral Dubassov je izjavil, da je popolnoma zadovoljen z razsodbo hullske komisije. To je izjavil tudi v pogovoru s predsednikom Loubetom, ki mu je pritrdil ter naročil, naj to sporoči tudi carju.

Zadnji boji.

Udeležnik zadnjih bojev, Toluzakov, jih popisuje tako: Dne 19. februarja so Japonci napadli Habalinski prelaz, ki je na jugu deset vrst oddaljen od sredine naših cinhečenskih postojank. Na levem krilu smo dne 10. februarja poizkušali prodirati, a brez uspeha. 20. februarja smo bili boj na Banzelinskem prelazu, ki je deset vrst jugovzhodno od levega krila naših cinhečenskih postojank. 21. februarja so začele naše vrste prodirati. 22. februarja nismo prišli daleč naprej, a zvečer smo odšli k glavnim postojankam. 23. februarja se je bil boj na glavnih postojankah in so vzeli Japonci Beresnevski grič, ki je bil pokrit z japonskimi mrlji. 24. februarja se je boj nadaljeval in končal s tem, da so Japonci vzeli Cinhečen. 25. februarja so Japonci zopet šli naprej in ob 11. uri dopoldne udarili na Cejlinski in Daljinski prelaz, kjer je majhna peščica naše posadke vzdržala več besnih naskokov. Nekateri naši oddelki se postreljali vse patrone in se bili nazadnje s puškinimi kopiti. Na pomoč jim je prišla rezerva na Daljinski prelaz. — To poročilo je bilo oddano ob 5. uri popoldne 26. februarja.

Zvečer 27. februarja piše poročevalec Taburno: Včeraj so Japonci prodirali dalje proti Cinhečenskem prelazu in so izkušali obiti obe krili; zlasti energično so hoteli priti okoli levega krila pri Gautulinskem prelazu. Prelaz branit so hoteli polk, bataljon in nekaj stotnj kazakov, ki so odbili z velikimi izgubami sovražnika vse besne napade, pri čemer so tudi sami hudo trpeli. Tudi pri Banjapudzi so Japonci izkušali prodreti, a so bili odbiti. Včeraj so Japonci izkušali odriniti naše straže od reke Šahe, a došla pomoč je to preprečila. Na desnem krilu je bil nemir.

Japonci v Port Arturju.

Mukden, 27. marca. Avtentična poročila trdijo, da Japonci jako grdo delajo s prebivalstvom, ki je ostalo v Port Arturju.

Še enkrat: Izdajalstvo socialne demokracije v Litiji.

Litija, 2. marca.

Iz litijskih delavskih krogov smo dobili sledeči dopis:

Izdajalstvo socialne demokracije v Litiji povodom stavke se sedaj kaže v pravi

luči. Ko so imeli stavkajoči delavci litijske predilnice svoj zadnji shod, je Cobal poročal, v kolike se je ugodilo delavstvu in kako se je moralo ponižati podjetništvo stavkajočim delavcem. Rekel je: Zastareli tovarniški red se ves izpremeni. Delavca za vsako malenkost ne smejo kaznovati. Če ga pa že kaznujejo, vsota ne sme presegati dnevne plače dotičnega delavca. Tudi tepsti vas ne bodo smeli več! Bolniška blagajna se bo preosnovala tako, da bodo imeli tudi delavci pristop v odbor. (Saj imajo delavci po pravilih za tovarniško blagajno itak pravico, da izvolijo v njen odbor dve tretjini svojih zastopnikov. Se-li morebiti to zakonito določilo ni izvrševalo? Op. ured.)

Končno je rekel sodrug Čobal: Če bi se pa Schwarz ne hotel ravnati po novem redu in če bi se kateremu delavcu zgodila kaka krivica, podobna prejšnjim, naj se gre dotičnik pritožiti na glavarstvo! Če se pa tega ne bo upal, naj pokliče mene, in če nihče drugi, mi (namreč Cobal) bomo gosp. Schwarzau naučili, kako se sme in kako se ne sme ravnati z delavcem. — Da bi se socialnodemokratska centrala potegnila za delavca, ni omenjal, kakor tudi ne, da je takrat navzoči zastopnik dunajske socialnodemokratske centrale ukazal konec stavke, ni pa razdelil med stavkajoče delavce podpor, kakor so prej govorili rdečkarji. Razširili so poslušni in zapeljavi sluge judovskih dunajskih socialnodemokratskih voditeljev med stavkajočim delavstvom vest, da bi prinesel zastopnik socialnodemokratske centrale z Dunaja 1000 kron, ki jih bo razdelil med podpore potrebne stavkajoče delavce. Tudi Cobal je rekel, da bodo socialni demokratje že skrbeli za podpore.

Ne, prišlo je drugače. Prišel je zastopnik dunajske rdeče centrale, a denarja za podpore ni prinesel, pač pa ukaz: Na delo! In mi, delavci, prav radi verujemo, da je bil gospod Cobal v zelo sitnem položaju. Prejšnji dan je še zagorski rdeči prerok trobil, da dobimo delavci podporo in da ne gremo poprej na delo, dokler se nam ne bo v vsem ugodilo. In sedaj naj pa gredo po ukazu delavci zopet delat!

A povelje z Dunaja se je moralo izvršiti. In Cobal se je predvsem spravil na svoje najzvestejše sodruge. Posrečilo se mu je, jih pregovoriti, da za sedaj ne kaže drugače, kakor da prično stavkajoči delavci zopet z delom. Toda večina delavcev nas je že takrat spoznala, da nam zagorski Cobal nikdar ne bo pomagal. Izprevideli smo, da nas ne bo rešila socialna demokracija, marveč da se smemo zanašati le na lastno svojo moč.

Mi delavci smo dosedaj molčali. Sedaj pa nočemo več molčati, ker smo uvideli, koliko je verjeti obljubam rdečih socialnodemokratskih voditeljev. Cobal je rekel, da se bo izpremenil tovarniški red. In res se je izpremenil v toliko, da se kaznuje še bolj pogostoma za vsako malenkost, kakor se je kaznovalo prej.

In zasluži se tudi zdatno manj, ko pred stavko. Zato že skrbijo mojstri. Po stavki so dobile ženske v nekaterih tovarniških oddelkih vreče, v katere morajo dati vsak bombažev odpadki. Prej tega ni bilo. Pisma med delom tudi nihče ne sme prečitati. Se druge stvari so se poslabšale, a bilo bi preobširno, če bi vse opisali.

Izpremenila se je tudi bolniška blagajna. To je res. Pa kako: Sedaj še bolni ne smemo biti! Nastavljen je z mesečno plačo 30 K bolniški preglednik, delavci mu pravijo ogleduh in vsak, ki marodira, mora ležati v postelji, če ne leži, ne dobi bolniške podpore. Pravijo: Kdor lahko hodi, tudi lahko dela. Parola je sedaj: „Delaj ali pa pogini!“ (Po pravilih boln. blagajn ima vsak oboleli delavec pravico, če misli, da se mu dela krivica, da se pritoži na razsodišče tovarniške bolniške blagajne. Člane tega razsodišča volijo samo delavci. Ako morebiti to razsodišče ni bilo pravilno izvoljeno, naj nadzorovalna oblast skrbi, da se to zgodi Op. ur.)

Tujci, ki jim je to mogoče, zapuščajo

delo in ga iščejo drugod. Kje naj pa iščemo zaslužka in pomoči domačini? Morebiti pri soc. demokrati? Pri Cobalu?

Sedaj Cobala ni v Litijo, da bi se potegnil za nas, ko nas je tako pustil na cedilu! Najbrže se boji nas delavcev, ki nas je tako potegnil, da ne rečemo, izdal.

A, Mihče izpod Hruške, ne boj se! Le pridi v nedeljo v Litijo, kakor zatrjujejo oni, ki si jih zasleplil tako, da ne izpregledajo izdajalstva soc. demokracije. Če prav ne boš pripeljal svoje zagorske garde seboj, ne bo se ti zgodilo ničesar. Nihče se te ne bo dotaknil.

Kar nas je pametnih delavcev in delavk, ne bomo šli poslušat Cobalovih farbarij. Mi nismo voljni, da bi podpirali drago dunajsko unijo predilniških delavcev, ki je svojim litijskim članom dala nemška pravila, da jih noben slovenski delavec ne razume.

Naše upanje in nada je brezstrankarsko strokovno in podporno društvo, v katerem ne bomo ne judovski rdečkarji, pa tudi ne ajmohtarji, ampak samo delavci. In tako društvo hočemo imeti, ne pa rdečega društva, kateremu je glavna stvar razširjenje soc. demokracije, deveta briga pa delavska korist. Gospodarji krvavo prisluženih naših krajcarjev hočemo ostati mi sami delavci in prav nič ne potrebujemo rdečih dunajskih jerobov, pa tudi ne njihovega zagorskega mešetarja, bogatega delavskega voditelja Cobala.

Iz odsekov državnega zbora.

Tiskovni odsek je sprejel včeraj točko 1. § 9, ki se sedaj glasi: Član državnega zbora ali deželnega zbora je za časa sesije od odgovornega uredništva periodičnih tiskovin izključen. Za ta predlog je bilo 25 članov proti sedmim.

Pododsek železniškega odseka je včeraj nadaljeval razpravo o prekoračenju proračuna pri zgradbi novih alpskih železnic.

V proračunskem odseku je včeraj pri razpravi o šolstvu govoril tudi dr. Žitnik. Naučni minister Hartel je govoril o reorganizaciji učiteljskega ter izjavil, da je dotični načrt že gotov. Pouk se razširi na pet let, zadnje leto bo samo za praktično izobrazbo. Obširno je naučni minister govoril o šolski higijeni, o šolskih zdravnikih, šolskih kopališčih itd. Predlog poslanca Staneka, naj se določi 30.000 kron za izobraževanje češkega prebivalstva na Niže Avstrijskem v češčini, je bil odklonjen.

Pradejev načrt o razdelitvi armade.

Glasilo poslanca Pradeja je priobčilo članek, v katerem predlaga, da naj se sedanja skupna armada zniža za eno tretjino. Ostali dve tretjini naj bi se pa porazdelili med avstrijsko deželno brambo in ogrske honvede. Nedotaknjen bi ostal generalni štab, tehnični zavodi i. t. d.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 2. marca. Izvoljeni delavski delegati, ki bodo volili komisijo, kateri bo predsedoval senator Sidlovski, so imeli včeraj volilni shod. Sklenili so sledeče: Vseh 11 oddelkov „Ruske delavske zveze“, ki so bili razpuščeni 22. januarja, morajo zopet pričeti z delom Seje komisije naj bodo javne. Poročila o posvetovanjih naj se natisnejo, ne da bi jih bilo treba predložiti cenzuri. Delavskim zastopnikom naj se zajamči osebna nedotakljivost. Izpuste naj vse delavce, ki so bili zaprti po 1. januarju. Ako ne bodo do 3. marca izpolnjene zahteve, delavci ne bodo volili svojih zastopnikov v komisijo.

Peterburg, 2. marca. Policija je v Tomsu prijela 77letnega slavnega ruskega učenjaka Potanina. Vzrok ni še znan.

Moskva, 2. marca. Pisatelja Andrejeva so zaprli, ker so bila v njegovem sta-

novanju tajna zborovanja. Policija je obkolila hišo in je prišla še 17 oseb. Policija je na sledu osrednjemu odboru socialistov.

Peterburg, 2. marca. V Peterburgu se govori, da bo za generalnega guvernerja v Varšavi imenovan generalni pobočnik in hetman donskih kazakov, Maksimovič. Za višjega poveljnika na Kavkazu bo imenovan prejšnji dvorni minister grof Voroncov-Daskov. Krakovski „Czas“ poroča, da je Maksimovič že imenovan za varšavskega generalnega guvernerja.

Peterburg, 2. marca. V peterburškem mestnem delu Vi org je iz večjih tovarn pričelo stavitki 10.000 delavcev.

Peterburg, 2. marca. V okraju Orehov-Sujevo stavka 40.000 delavcev. Delavci so se stekli med seboj in je bilo ubitih 21 delavcev. Prepri so nastali, ker so se delavcem, ki so napadli nekega tovarnarja, ustavili drugi delavci.

Reval, 2. marca. Večina delavcev je zopet pričela delati.

Batum, 2. marca. Delavci v carinskem uradu so pričeli stavitki.

Peterburg, 2. marca. Zastopniki moskovske borze so svoj čas sprejeli na carja adreso, v kateri so se izjavili za samo drživo. Car je včeraj izjavil, da je nad vse vesel, da je trgovski stan ostal zvest starim ruskim tradicijam.

Dunaj, 2. marca. „N. W. Tagblatt“ poroča, da peterburške merodajne kroge s krbi prihodnja sota. Praznivala se bo namreč obletnica, ko je bilo odpravljeno tlačanstvo. Stranka za izpremembe in pa prekucijska organizacija nameravata ta dan izvršiti velik udarec, če ne bo car izdal izjave, v kateri načeloma dovoli ustavo.

Peterburg, 2. marca. Na železniški progi Moskva-Kazan še stavitkajo. Železnična uprava ima vsled stavke vsak dan škode 90.000 rubljev. Iz Bakua poročajo, da je bilo pri zadnjih nemirih ubitih 350 in ranjenih več tisoč oseb.

Odesa, 2. marca. Ker so bili v nedeljskih šolah politični govori, je okrajni šolski svet ukazal, da morajo vsi učitelji zahtevati od svojih učencev policijsko izpričevalo o zadržanju. Učitelji so pa izjavili, da niso za sluge policiji in so prenehali s poukom. Odeški župan je protestiral proti sklepu okrajnega šolskega sveta.

Baku, 2. marca. Učenci vseh zavodov so prenehali z obiskom šolskega pouka.

Varšava, 2. marca. Medicinci na varšavskem vseučilišču so izjavili, da se ne bodo več javljali k izkušnjam.

Stavka rudarjev v Belgiji
se bliža koncu. Delavci v monskem rudarskem okrožju so pričeli delati. Tudi v Charleroiu dela vedno več delavcev. V Luiku (Lüttich) je stavka skoraj popolnoma končana.

Položaj na Ogrskem.

Vladar bo sprejel sledeče ogrske politike: grofa Apponyja, Banffyja, Czakyja, Justha, Daniela, dr. Falka, Hodossyja, Langa, Zelenskega, Daranyija, Rakovszkyja, Zichyja, Košutovca Thallyija in Totha, bivšega hrvaškega ministra Tomašiča in grofa Zichyja.

Francoska zbornica.

V francoski zbornici je naglašal poročevalec Klodz, da bo vojaški proračun v prihodnjih letih višji, kakor letos. Dveletna vojaška služba bo namreč povzročila večje izdatke. Misli bi treba na vpeljavo novih monopolov.

Vojni minister Berteaux je naglašal, da potrebuje Francija 600.000 mož samo za službo v trdnjavah. Naglašal, da ima Nemčija ob francoski meji jako številno armado.

Shod nemških vseučiliščnikov.

Včeraj popoldne je bil na Dunaju odprt shod nemških visokošolcev. Tudi slavoznani Karniolci so bili zastopani. Zbralo se je 1200 naobednih nem. mladičev. Govoril je medicinec Hoffmann. Poroča se, da je bil njegov govor sprejet z velikim navdušenjem. Govoril je proti vsem sovražnikom nemštva in nemških dijakov. Ti sovražniki so Slovani, judje in klerikalci. Patetično je klical: „Niso Nemci ne oni dijaki, ki se imenujejo klerikalce, in ne judje“. Svojo hrulacijo je zaključil: „Živela svobodna nemška visoka šola Vsenemčije!“ Začetek je bil dober.

Gibanje med italijanskimi železničarji.

Obstrukcija italijanskih železničarjev še traja. Mnogo vlakov ne more voziti, zlasti je oviran promet z blagom. Tudi pisma ne prihajajo redno. Ponoči dne 1. t. m. so imeli v Rimu železničarji shod, na katerem so sklenili vztrajati v obstrukciji. Osrednji odbor pozivljajo železničarji, naj proglasi splošno stavko. Vlada je sklenila, da bo zapovedala vojaštvu prevzeti službo na železnicah, ako bodo železničarji vztrajali v obstrukciji ali pa proglasili splošno stavko.

Promet bodo prevzeli železničarski polki, drugo službo pa drugi vojaki. Obstrukcijo železničarjev najbolj čutijo v Lombardiji. Primanjkuje premoga. Tovarne so morale omejiti delo. Iz Rima poročajo, da bodo danes železničarji končali obstrukcijo.

Odstop švedskega ministristva.

Švedsko ministristvo Hagerup je naznailo vladarju, da odstopi. Prestolonaslednik kot regent je naročil odstopivšemu ministristvu, da naj, dokler se ne bo odločil, nadalje vodi posle.

Dnevne novice.

Slovanska liturgija ob Adriji.

Pri „Edinosti“ vodi zdaj cerkveno politiko znani dr. Požar, kateri je Ricmanje tako zreformiral, da je prava groza. Dr. Murkov članek o slovanski liturgiji ob Adriji, ki to vprašanje obdeluje s popolnoma objektivno-znanstvenega stališča, seveda takim učenjakom ne more ugajati, ker se jim gre samo za agitacijo in boj, ne pa za korist ljudstva, in zato je „Edinost“ precej pritiskala zraven pečat svoje modrosti:

„Bojimo se pa, da neke zgolj subjektivne opombe gospoda pisatelja v tako nemško nadahnjemem listu vdobe interpretacijo, ki nam s slovanskega stališča ne more biti po godu. In če smo prav imeli — čemu se upleta po nepotrebnem ricmanjsko vprašanje, ki je, mislimo, dovolj resno? To bi bil moral opustiti gospod pisatelj, ker je jasno, da ni dobro orijentiran v tem vprašanju in ne pozna istemu pravne vzrokov, ne razvoja.“

Torej o celi Adriji se sme pisati, samo o Ricmanjih ne, ker je slučajno dr. Požar naredil ravno tam tako zmešnjavo, katera nima za nikogar niti najmanjše koristi, pač pa neizmerno škoduje tamošnjemu ljudstvu, tržaški škofiji in Slovencem sploh. V Trstu in okolici, kjer je Slovencem dana priložnost in dolžnost k velikemu gospodarskemu delu, se pa na ta način cepije moči in ljudstvo zavaja. Odgovorite vendar, vi veliki tržaški politiki, ali nimate bolj nujnega narodnega dela, kakor je prepir za ricmanjski misal?

Kaj pomeni poziv nadomestnih rezervistov trdnjaviških topniških polkov v aktivno vojno službo? Dne 1. marca t. l. je bilo pozvanih večje število nadomestnih rezervistov 4. trdnj. topn. polka v Puljin v kratkem je pričakovati ravno istega pri 5. trdnj. polku, ki je nameščen po raznih obrežnih krajih Dalmacije — To se je izvršilo na podlagi zakona z dne 31. maja 1888. ki ob kratkem slove: Moštvo zadnjih treh letnikov nadomestne reserve se sme, ako to zahtevajo izredne razmere, sklicati na neobhodno potrebno dobo in le na ukaz cesarjev, vendar pa le na tolike časa, dokler imajo služiti vojaki dotičnih letnikov triletno službene dobe. — Ali so se izredne razmere že pričele? Brez pomena gotovo ni, da je na nedolženo dobo treba vzdrževati pomnoženo število vojaštva ravno ob istrskem in dalmatinskem obrežju.

— **Z Jesenic** se nam poroča: Nova pošta na Savi bode dobila naslov „Sava-Jesenice“ in se bode odprla 15. t. m. — G. nadučitelj Medic je radi boleznii odložil svoj mandat kot občinski odbornik. Na njegovo mesto je prišel v obč. svet trgovec g. Jurij Krašović.

— **Hrvaške novice.** Nova razprava protidr. Potočnjaku radi razžaljenja Khuena Hedervarija se je včeraj pričela v Zagrebu. Del razprave je tajej. — Zakaj ima biskup Strossmayer dva imena. Mati Strossmayerjeva je v Oseku l. 1815. povila dvojčka. Enemu dečku je dala ime Josip, drugemu Juraj. Ker je eden deček drugi dan umrl, nosil je drugi deček oba imena Josip Juraj.

— **Obstreljen.** V Knežaku bi imela biti v četrtek dopolnilna obč. volitev za enega obč. odbornika, a je bila odpovedana. Nadučitelj Česnik je to povedal liberalcem, ne pa tudi možem nasprotne stranke, ki so torej prišli. Liberalci so se iz moč surovo norčevali, zvečer je pa nekdo iz hiše, kjer stanuje Česnik, ustrelil in zad. Jožefa Smerdu v roko. Ranjenca so pripeljali v Ljubljano.

— **Umrl** je v Kranju odvetniški uradnik g. Alojzij Colnar.

— **V Prevaljah** je umrla gđ. Marija Kostenberger učiteljica ročnih del.

— **Iz Amerike** poročajo, da je v Rock Springs Wy umrl Slovenec Franc Smit. — Istotam se je ponesrečil v rudniku Slovenec Josip Demšar. Ranjen leži v bolnišnici.

— **Sraka v pavovem perju.** Neki 17 do 18letni fantič A. Stojz iz raške občine jo je hotel popihati v Ameriko. Da bi je pa lažje pobrisal, našemil se je v žensko obleko ter še od neke deklice dobil peselsko knjigo. Pride pa na sevniški most ter hoče plačati mostnino in pomoli desetak. Mostničar (dober spoznavalec) reče pa, ker se mu je zdel sumljiv, da za taki denar nima sedaj drobiža. Našemljena ženska pa hitro reče: „Bom pa potem plačal, ko naj pridem“ (namesto po ženski govorici). To naznanijo orožnikom, ki ga dobité na postaji Sevnica, pa razkrijejo in vidijo, da je „sraka v pavovem perju“ ter ga odženo v kletko.

— **Po „Soči“** smo posneli vest, da je bil v Gorici prijet kot nevarni tat štiri-deset let stari Pikuz, ki je imel pri sebi nekaj ovetk in drugih stvari. Sedaj sta nam cerkovnika Jurij Aibel in Martin Arlič poslala izjavo, da sta Pikuzu onadva dala tiste cvetlice, za katere je prosil za cerkev matere Božje v Viholiki in da jih torej ni ukradel. Toliko resnici na ljubo.

— **Reforma davka na poslopja.** Nemške stranke bodo vložile v državnem zboru predlog za reforme davka na poslopja. Predlog zahteva znižanje davka od stanarine v razredu A na 12 odstotkov, v razredu B na 10 odstotkov stanarine, dalje naj deželni zborom določijo, da skupne doklade avtonomnih zastopstev na davek od stanarine ne smejo presegati 100 odstotkov, dalje uvrstitev vseh mest, ki niso glavna mesta, izjemoma Karlove vare, v razred B. V današnji seji državnega zbora bo vprašal poslanec Prade, kaj namerava storiti vlada, da zniža davek na poslopja.

— **Za župnika v Dolenji vasi** pri Ribnici je imenovan č. g. župnik Fr. Vrhovšek.

— **Ustrelil** se je v Trstu 64 let stari vpojen uradnik Ljudovik Požega.

— **Najstarejša Novomeščanka umrla.** Iz Novega mesta, 2. marca. Danes ponoči je umrla najstarejša oseba v Novem mestu, in sicer Jera Benčič, p. d. Mojzelnova Jera, rojena 28. januarja 1807 v St. Jerneju. Služila je v mestu nad 50 let kot služkinja za splošna dela, zadnja leta, dokler ni popolnoma oslabela, je bila dničarica in zadnjih devet let ni ničesar več mogla zaslužiti, ker je popolnoma oslepela, tako, da je živela le od milodarov dobrih ljudi. — Bila je najlepši zgled zvestobe in marljivosti do svojih gospodarjev; slednji dan je šla k sv. maši, in to tako zgodaj, da niso radi te zamude trpeli nje gospodarji. Ker je bila od svoje mladosti vedno v našem mestu, ostalo ji je marsikaj v dobrem spominu iz mladih let. Bila je pri vsem tem tudi vedno skromna, z malim zadovoljna, kajti opetovano je pripovedovala o svojih službah in o plači, katere je dobivala letno 12—16 gld. Ko je hodila v dnino, dobila je dnevne plače 10 kr., in še iste je morala čakati po več tednov. A kljub temu se je dalo zadovoljno živeti, ker se je dobil funt mesa za 5 kr., 12 jajc za 5 kr., bokal vina za 8 kr. To so bili res zlati časi, kaj ne? Pri vsej svoji skromnosti in zmernem življenju je doživela visoko starost 98 let. — Smrt je tudi njo rešila nadaljnih zemskih muk, in upamo, da je šla po zaslužen plačilo. Naj v miru počiva blaga duša!

— **Mlad samoporelec.** V Počreču se je ustrelil 16letni Jožef Delconte.

— **Nemško šolo v Barkovljah** hoče zgraditi nemški „Schulverein“.

Ljubljanski občinski svet

je imel včeraj ob 5. uri popoldne svojo redno sejo. Seji je predsedoval g. župan Hribar. Svojo nenavzočnost sta opravičila gg. občinska svetnika Bergant in Žužek.

Dopolnilna volitev v občinski svet.

Poročevalec g. dr. Starč poroča: Letos bodo dopolnilne volitve v občinski svet od 10. do 15. aprila. Izstopili bodo sledeči gg. občinski svetniki, in sicer v III. razredu: Dimnik, Kenda, Prosenc, Turk in Vidmar. Tudi namestu umrlega obč. svetnika Škrjanca bo v III. vol. razredu treba volitve, v II. razredu odstopijo gg. Gorše, dr. Požar in Svetek, v I. pa dr. Bleiweis in Grošelj. Izvoliti bo torej v III. 6, v II. 3 in v I. volilnem razredu 2 občinska svetnika. Volitve bodo v veliki dvorani „Mestnega Doma“ in sicer za III. 10., za II. 12. in za I. razred 14. aprila. Morebitne ožje volitve bodo za III. 11., za II. 13. in za I. razred 15. aprila. Volilo se bo od 8. do 12. ure popoldne. Za volilce III. in II. razreda bosta poslovali dve volilni komisiji. Razdeljeni bodo v dve skupini in sicer črke od A incl. L in od črke M—Ž. Za predsednike volilnih komisij so bili izvoljeni gg. obč. svetniki: Za III. razred dr.

Triller in dr. Majaron; za II. razred Lenčec in Trnkoczy; za I. razred pa g. nadženir Žužek. Dr. Kušar predlaga, da naj bi v volilne komisije ne bil imenovan noben nemškutar. G. župan izjavi, da tega predloga ne bo dal na glasovanje, ker to spada v njegovo področje. Dr. Kušar pravi, da on sam ni mislil predlagati ničesar, marveč le nasvetovati.

Pomnožitev uradnega osobja pri mestnem knjigovodstvu.

Poročevalec g. obč. svetnik Prosenc naznani, da je mestni knjigovodja g. Frančišek Trdina z ozirom nato, da delo v mestnem knjigovodstvu vedno narašča, presil, naj bi se pomnožilo osobje pri mestnem knjigovodstvu. G. Trdina je v svojem dopisu na predsedništvo magistratovega doz. zal, da trajno sedanje uradne osobje ne bo moglo izpolniti svojih dolžnosti, ako ne bodo osobja pomnožili. Nasvetoval je, da bi se združilo knjigovodstvo „Mestne elektrarne“ z mestnim knjigovodstvom. Personalni in pravni odsek je predlagal: 1. da naj se združi knjigovodstvo elektrarne z mestnim knjigovodstvom in 2. ustanovi naj se pri mestnem knjigovodstvu novo mesto praktikanta z letno plačo 960 K; to službo naj se takoj razpiše. G. župan Hribar pripomni, da je proti združitvi elektrarnskega z mestnim knjigovodstvom. Ako bi se to zgodilo, bi se moralo v elektrarni nastaviti enega uradnika in enega uradnega slugo. Pa tudi na magistratu ni prostora za vse uradnike. G. ravnatelj Šubic predlaga, da naj se ne odobri združitve knjigovodstva „Mestne elektrarne“ z onim mestnega knjigovodstva. Tudi gosp. dr. Kušar je proti združitvi. Obč. svetnik g. Turk želi, da naj bi se knjigovodstvo premestilo iz sedanjih prostorov. G. župan naznani, da bo svoj čas dal premestiti mestno knjigovodstvo v prostore, kjer je sedaj stavbinski urad. Pri glasanju je bila odklonjena združitve knjigovodstva „Mestne elektrarne“ z mestnim knjigovodstvom, odobren pa predlog o nameščenju še enega praktikanta pri mestnem knjigovodstvu.

Volitev v odbor za gospodarsko nadzorstvo meščanske imovine.

Na predlog poročevalca g. ravnatelja Šubica so bili v odbor za gospodarsko nadzorstvo meščanske imovine izvoljeni sledeči gospodje: Ivan Černe, Karol Hinterlechner, Avg. Jenko, Karol Raktelj, Edv. Schlegl in Avgustin Repič.

Pretvoritev II. mestne deške osemrazrednice v meščansko šolo.

Gospod ravnatelj Šubic je poročal o prošnji c. kr. mestnega šolskega sveta, da se pretvori II. mestna deška osemrazrednica v meščansko šolo. Faktično se na tej osemrazrednici v VI., VII. in VIII. razredu poučuje v predmetih, ki so običajni na meščanskih šolah. Dejstvo je, da imamo Slovenci le eno meščansko dekliško šolo, a še ta je zasebna. Nemci imajo v Avstriji 477, Čehi 202, Italijani 9, Poljaki 7 in Hrvatje 5 meščanskih šol. Iz meščanskih šol prestopijo učenci lahko na učiteljska, na obrtne in vojaške šole i. t. d. Ker dežela že itak plačuje učiteljstvo, bi bilo le želeto, ako tudi formalno pritrdi prenosni navedene šole. Stroški bi iznašali na leto le 3000 kron več, kakor sedaj. Faktum je sicer, da pojema na Dunaju zanimanje za meščanske šole in da sedanji mogotci dunajske občine niso prijatelji takih šol. (Občin. svetnik Dimnik: Dr. Lueger!) To pa naj nas nikar ne moti, ker skoraj bi rekel, da je ravno ta okolnost nekako reklama za te šole. (!) Končno je občinski svet odobril sledeče predloge: 1. Občinski svet izjavi za potrebno, da se ustanovi mešč. šola v Ljubljani; 2. Dežela vojvodine Kranjske se naprosi, da prevzame plače učiteljem na tej šoli; 3. Ljubljanska mestna občina skrbi za stvarne potrebščine meščanske šole; 4. Županu se naroča, da izvrši te sklepe.

Stavbinska zadeva.

Skleno se kupiti od Jerneja Jeleniča svet med Staro potjo in Zaloško cesto za vsoto 2540 kron. O predlogu je poročal občinski svetnik g. dr. Stare. Zanj se je jako toplo zavzel obč. svetnik g. Predovič.

Interpelacije.

Sledile so nato interpelacije občinskih svetnikov gg. Turka, Kozaka, Predoviča, Dimnika, Lenčeta, dr. Kušarja in Malija. Gospodje občinski svetniki so želeli več novih prehodov in popravo trotoarjev. Pritoževali so se tudi, da nastane pri deževju osobito v Wolfovi ulici in na Resljevi cesti ob času deževja prava poveljenj. Gosp. župan je obljubil, da bo po možnosti skrbel za odpo-moč in želel, da bi ga gospodje občinski svetniki opozorili na vse nedostatke, ki jih opazijo, ker več oči več vidi.

V tajni seji

se je obravnavalo o prošnji hišnega posestnika Alojzija Pogačarja za podelitev občinskega meščanstva in o neki disciplinarni zadevi.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
2	9. zveč.	728'1	+3'1	sl. vzh.	obl.	12'0
3	7. zjut.	728'5	+1'1	sl. jug.	sneg	
	2. pop.	729'6	+3'9	sl. svzh.	obl.	

Srednja včerajšnja temp. +3'2°, norm. +1'5°.

Tržna poročila

od dne 2. marca 1905.

Budimpešta. Pšenica za april 1906 do 19'98; rž za april 15'74 do 15'76; oves za april 14'50 do 14'52; koruza za maj 15'24 do 15'26.

Pšenica: ponudbe živahne; povpraševanje srednje, trdno. — Prodaja 25.000 met. stotov. Druga žita trdno, nespremenjeno. Vreme: nestan.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja, ki so mi došli ob boleznih in smrti mojega iskreno ljubljenega soproga, gospoda

Alojzija Premka

od naših sorodnikov, znancev in prijateljev, izrekam tem potom vsem svojo najtoplejšo zahvalo.

Iskreno se zahvaljujem tudi vsem darovateljem prekrasnih vencev in šopkov, gospodom pevcem za ganljive žalostinke ter za mnogobrojno, zelo častno udeležbo pri pogrebu preblagega pokojnika.

V Ljubljani, 3. marca 1905.

Alojzija Premk
soproga.

20 stanovanj

srednjih in velikih, opremljenih z vsem komfortom, največjim luksuzom, električno razsvetljavo, kopalnimi sobami itd.

se odda v najem.

Poizve se v zalogi I. kranjske odlikovane tovarne glasovirjev, Ljubljana, Dunajska cesta št. 11, ali pa Šelenburgove ulice št. 6, vrata št. 6.

255 3

Gorki

Izprašan kurjač

se sprejme za parno kurjavo v deželni bolnici v Ljubljani.

Plača 1080 kron in prosto stanovanje. Prošnje in izpričevala je vložiti do dne 15. marca osebno pri upravi deželne bolnice.

401 3-1

Krojaškega pomočnika

sprejme takoj

Franc Vidmar, krojač v železnikih.

Delo je trajno.

Restavracija na južnem kolodvoru.

Danes, 3. marca

KONCERT

meštne „Društvene godbe“.

Točijo se od 1. marca Pikerčan iz vinogradov grofa Merana (Wälsch-rizling) kakor tudi sloviti Cviček Mart. Colarič-ev, dalje Bizeljec gospoda Cizel-a in notarja Veršec-a, končno tudi priljubljeni plzenski prazdroj („Urquell“) iz meščanske pivovarne v Plznu, Reininghausovo marčno pivo in Paulana bräu iz kleti Salvator v Monakevem. — Istodobno morske ribe in ribja brodetta.

Začetek ob polu 8. uri.

Vstopnina 40 vin.

K najobilnejši udeležbi vljudno vabi

396 1-1

Jos. Schrey, restavrater.

Kočija

še prav malo rabljena, je naprodaj po nizki ceni v Trbojah hišna št. 70 pri Smedniku.

390 3-2

Solicitatorja

Išče odvetniška pisarna dr. V. Schwellzer-ja v Ljubljani.

Nastop 15. marca ali 1. aprila 1905. Plača po dogovoru. Stenografi imajo prednost.

395 3-2

A. Primožič, Ljubljana, Mestni trg 25

V soboto 4. marca pričenši

400 104-1

pride na prostovoljno prodajo

najnovejše blago za damske pomladne obleke, svilen blago za bluže, paletu- in dežne plašče, ca. 200. kom narejenih svilenih bluz od gld. 3'50 višje; fini francoski batisti in perilni zefiri od 16 kr. dalje. Posteljne preproge in garniture, peluche preproge od gld. 1'65 višje; perilo za gospode in dame radi

popolne opustitve trgovine.

Ker se blago naglo razprodaja, ne razpošiljamo nikakih vzorcev, nasprotno si pa vsakdo blago lahko ogleda.

Zahvala in priporočilo.

Dovoljujem si najvludneje naznaniti svojim velečenjenim gostom in p. n. občinstvu, da sem se preselil s svojo restavracijo iz Gradišča v lastne prostore

„Pri Solncu“, Francovo nabrežje 15

ki so bili doslej zaprti radi prenavljanja, in da jih bom tam v nedeljo, 5. marca t. l. pod imenom

Fantinijeva zajtrkovalna soba

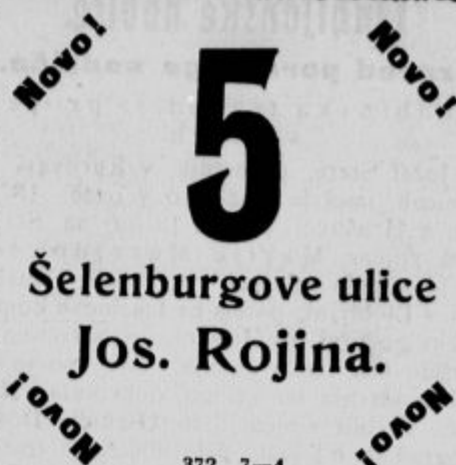
iznova otvoril.

397 2-1

Točila se bodo znana dobra, naravna vina iz soda ali steklenic, kakor tudi pivo. Specialiteta: rdeči šilher iz Ščavnice princa Alfreda Liechtensteina, sloviti cviček gospe Hočevar v Krškem. V steklenicah in kozarcih: Bordeaux iz kleti grofa La Tour, Pinot nior de la Bourgogne iz vinogradov Mre. Levi Villa nova di Fara itd. itd. Priznana izborna kuhinja se zagotavlja.

Zahvaljujoč se najtopleje za doslej mi v tako obilni meri izkazano zaupanje, prosim, da se mi isto dobrohotno nakloni na enak način tudi v mojem novem podjetju, in bilježim, najtopleje se priporočujoč, z najodličnejšim spoštovanjem

Ludvik Fantini.

Proda se iz proste volje posestvo

na Rečici ob Blejskem Jezeru.

blizu postaje nove železnice Jesenice-Trst, obstoječe iz nove hiše (vile) z osmerimi sobami, tremi kuhinjami, shrambo in kletjo s studenčnim vodom v hiši, prijetno za poletno stanovanje ali kako obrt, tudi za kopalnišče prikladno. Zraven je tudi vrt za zelenjavo in sadje, na desno je mlin, obstoječ iz šestih tečajev, vodna moč prav zelo pripravna tudi za druge naprave, naokrog dosti prostora. Proda se pod ugodnimi pogoji.

404 1-1

P. T. naj se obrnejo na MIHA TAVČAR na Bledu, Kranjsko.

Služba cerkvenika in organista

se nastopi lahko takoj ali saj prve dni aprila.

Dohodkov 600 K, prosto stanovanje in vrt.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

403 3-1

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škatljic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Fotoplastiška umetniška razstava.

Optiška potovanja po celem svetu v popolni istini.

405

V soboto, dne 4. marca:

Zadnji dan razstave.

Krasna Švica.

V nedeljo 5. marca do vstev. sobote 11. marca

Zanimivo potovanje po

Pulju

glavnem vojnem pristanišču avstr.-ogr. monarhije.

Morsko kopališče Grado Mali Lušinj Oglej itd.

Cene:

Eno potovanje 40 vin., za dijake, otroke in vojake od narednika nazaj 20 vin. Abonement-karte: 6 potovanj 2 K 10 potovanj 3 K, dijaki, društva, otroci in vojaki po ovico

Vsak teden drugo potovanje.

Odprto vsak dan od 9. ure zj. do 12. in od 2. pop. do 9. zvečer

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih.

18 150-24

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani